

Eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen raportti 2017

Eviran raportti
Hyväksymispäivä XX.X.2018

Eläinten terveys ja lääkitseminen yksikkö
Hyväksyjä Terhi Laaksonen

Esittelijä Kitty Schulman
Lisätietoja Kitty Schulman

Sisällysluettelo

- 1 ARVIO VALVONNAN VAIKUTTAVUUDEN TOTEUTUMISESTA
- 2 VALVONTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN
- 3 TOIMIJOIDEN TOIMINTA JA TUOTTEIDEN SÄÄNNÖSTEMUKAISUUS
 - 3.1 Todetut puutteet ja niiden yleisyys
- 4 AUDITOINNIT, ARVIO- JA OHJAUSKÄYNNIT JA MUU SAATU PALAUTE
- 5 ENNALTAEHKÄISEVÄT JA KORJAAVAT TOIMENPITEET
 - 5.1 Toimijoiden säädöstentuntemuksen varmistaminen
 - 5.2 Toimijoille annetut seuraamukset ja puutteiden korjaamistoimenpiteiden varmistaminen
 - 5.3 Valvontajärjestelmään liittyvät korjaavat toimenpiteet
- 6 VALVONNAN RESURSSIT
- 7 MUUTOKSET SEURAAVIEN VUOSIEN VALVONTAAN

1 ARVIO VALVONNAN VAIKUTTAVUUDEN TOTEUTUMISESTA

Eläinlääkinnällinen rajatarkastusjärjestelmä saavutti vaikuttavuustavoitteet, sillä Suomessa ei todettu eläintauteja, jotka olisivat levinneet Suomeen tuontituotteiden tai eläinten mukana. EU:n ulkopuolelta tuotujen tuote- tai eläinten tuontierän ei todettu aiheuttaneen erityisiä riskejä kuluttajille tai eläintautien leviämisen vaaraa. Niiden yksittäisten erien kohdalla, joissa riskejä todettiin, ryhdyttiin vaadittaviin toimenpiteisiin, kuten erän hylkäämiseen, ehdolliseen hyväksymiseen tai paikalliselle viranomaiselle ilmoittamiseen jatkotoimenpiteitä varten.

Rajaeläinlääkäreiden toiminta rajatarkastusasemilla oli systemaattista ja yhtenäistä. Resurssit kohdistettiin tarkastusten suorittamiseen lainsäädännön mukaisesti. Vaalimaan rajatarkastusasemaa ei pystytty pitämään auki lain vaatimat kolme päivää viikossa lomien aikana. Myös Helsingin sataman eläinlääkinnällinen rajatarkastusasema jouduttiin aika ajoin sulkemaan henkilöstöpulasta johtuen. Resurssit eivät myöskään riittäneet toiminnan, ohjeistuksen ja toimijoiden ohjaamisen kehittämiseen.

Eläinlääkinnällinen rajatarkastus ohjaa Tullia koskien eläinperäisten elintarvikkeiden, tuotteiden ja elävien eläinten tuontia. Tullin ohjausta suoritettiin käytännön tasolla rajaeläinlääkäreiden toimesta sähköpostitse ja puhelimitse sekä keväällä Tullin rajoituspäivillä. Tullin valvontaa ei suoritettu vuonna 2017 eikä Tullin toiminnan valvonnan vaikuttavuudesta siksi voi esittää arviota.

Laittomasti Suomeen kolmansista maista tuotujen lemmikkieläinten määrää on vaikea arvioida. Evira ei ole vuonna 2017 erikseen tiedottanut laittomien lemmikkien riskeistä mutta aihe on ollut esillä mediassa ja Eläinlääkäripäivillä. Laittomien lemmikkien osalta valvonta ei ole vaikuttavaa, mutta Eviralta puuttuu keinoja ja resursseja puuttua laittomien eläinten tuontiin. Seuraamukset ovat riittämättömiä ja käsittelyajat pitkiä. Tällä hetkellä hallintopäätöksen saanut henkilö voi pakoilemalla välttää seuraamukset, eikä keinoja tällaisen henkilön kiinni saamiseksi ole. Vaikuttavampia keinoja tilanteisiin, jossa eläintautiriski on pieni, olisi sakkorangaistus ja vaadittavien lääkitysten teettäminen. Tämän puuttuessa valvonnan vaikuttavuus jää vähäiseksi.

Karanteenin järjestäminen ei edennyt resurssipulasta johtuen. Karanteeniin asettaminen maahantuojaan kustannuksella on tällä hetkellä lainsäädännön antamista vaihtoehtoisista lähinnä teoreettinen.

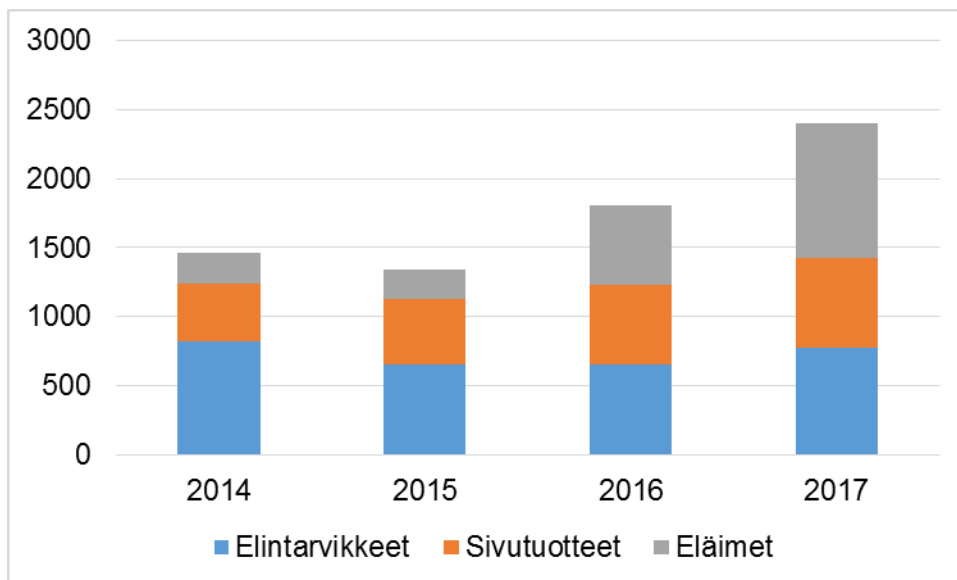
Mediaa kiinnosti vuonna 2017 laittomat lemmikit ja elävien eläinten tuontiin liittyvät riskit sekä Brasilian lihaskandaali. Hakuninmaan rajatarkastusaseman jäämisestä asuinrakentamisen jalkoihin ja toiminnan loppumisesta uutisoitiin myös.

2 VALVONTASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Eläinlääkinnälliseen rajatarkastukseen tuotavien erien lukumäärään ei voi vaikuttaa etukäteen. Erien kokonaislukumäärä on vaihdellut viime vuosina noin 1500–2000 seutuvilla. Vuonna 2017 erien määrä nousi kuitenkin lähes 2500 erään johtuen noususuhdanteesta ja voimakkaasti lisääntyneestä rescuekoiratuonnista. Tuote-eristä tarkastetaan 100 %, mutta vain osalle tehdään fyysinen tarkastus. Elävät eläimet tarkastetaan 100 % ja lisäksi niille tehdään fyysinen tarkastus ja hyvinvointitarkastus. Vuonna 2017 Helsinki-Vantaan lentoaseman, Helsingin sataman ja Vaalimaan rajatarkastusasemilla tarkastettiin yhteensä 1511 tuote-erää (sisältäen kauttakuljetus- ja muoni-

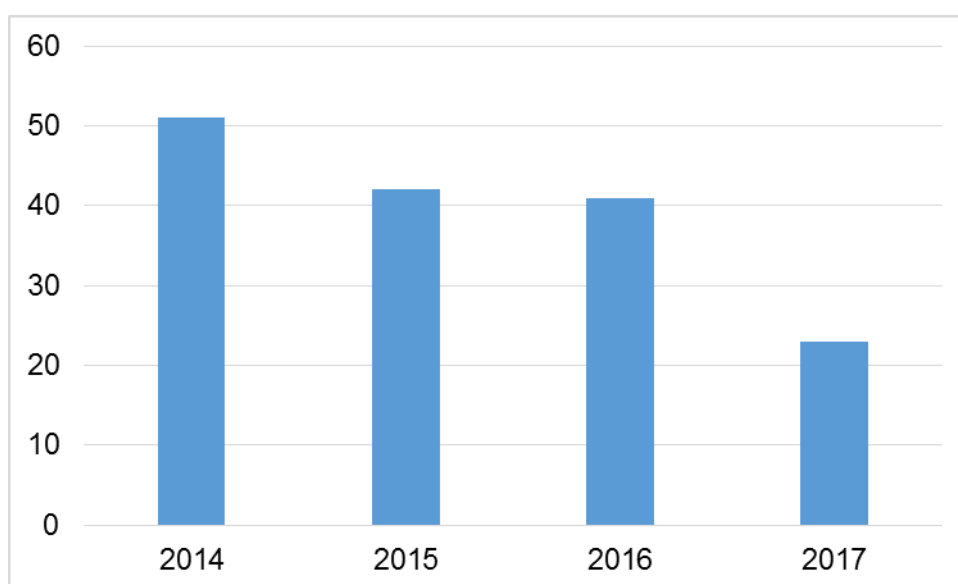
tuserät) sekä 975 erää eläimiä. Suurimman osan vuotta näytteitä otettiin sekä tuoteristä että eläineristä erillisen näytteenottosuunnitelman mukaisesti. Näytteenoton toteutumista valvottiin dokumentoidusti.

Kuva 2.1 EU:n alueelle jääneet erät 2014–2017.

Vuonna 2017 myönnettiin kaikkiaan 23 tuontilupaa, joista 2 eläville eläimille ja 1 elintarvikkeille (elävät ravut keitettäväksi). Eläville eläimille ei pääsääntöisesti myönnetä tuontilupia, koska mahdollisuudet tuontiehtojen täyttymiseen ovat olemassa. Tuontilupien myöntämisessä huomioidaan aina eläintautien leviämisen riski. Loput 20 tuontilupaa myönnettiin tutkimustarkoituksiin ja kaupallisiksi näytteiksi.

Kuva 2.2 Vuosina 2014–2017 myönnetyt tuontiluvat. Vuoden 2014 aikana siirryttiin myöntämään tuontilupia kahdeksi vuodeksi yhden vuoden sijaan.

3 TOIMIJOIDEN TOIMINTA JA TUOTTEIDEN SÄÄNNÖSTENMUKAISUUS

3.1 Todetut puutteet ja niiden yleisyys

Puutteiden esiintyminen ja syyt puutteisiin

Elintarvikkeet ja tuotteet

Puutteita tuotavissa tuote-erissä esiintyy pääasiassa tuotteissa, joita tuodaan vähän tai kun tuotetta tuodaan ensimmäisiä kertoja. Pääosin tuojat ovat vakiintuneita kaupallisia tuojia ja noudattavat sovittuja toimintatapoja. Ongelmat pyritään estämään tiedotuksella, neuvonnalla ja pyytämällä terveystodistus ja eräkohtaiset tuontiasiakirjat nähtäväksi ennen tuontia. Erien kuljettaminen Suomeen ei ole kannattavaa, jos toimija joutuu palauttamaan tai hävittämään erän, joten toimija pyrkii jo ennalta valitsemaan luotettavan lähettäjän. Säännöstenvastaisuuksien syynä on usein lähettäjään viranomaisten tai kuljetuksesta vastaavan tahon huolimattomuus tai välinpitämättömyys säännöksistä. Korjaavat toimenpiteet tulevat maahantuojan hoidettavaksi. Hylkäämisen seuraukset tulevat aina tuojan maksettavaksi.

Mikäli puute on korjattavissa, voidaan erä pidättää rajatarkastusasemalle toimenpiteitä odottamaan (esim. virheet terveystodistuksessa). Uusi todistus saadaan usein jo ennen erän saapumista rajatarkastusasemalle. Mikäli korjaavia toimenpiteitä ei pystytä suorittamaan tai esiintyy vakavampia puutteita, erä hylätään.

Yleisimmät korjattavissa olevat virheet olivat puutteet pakkausmerkinnöissä tai asiakirjoissa, joko väärän mallinen terveystodistus tai sen virheellinen täyttäminen. Rajatarkastusasemilla annettujen kirjallisten huomautusten sekä hylkäysten määrät ja niiden syyt käyvätkin ilmi taulukoista 5.2.1., 3.2.2. ja 5.2.3.

Komission suojapäätökset rajoittavat voimakkaasti tuontia riskimaista muiden rajoitusten lisäksi. Rajatarkastus pidättää erän, mikäli laitoksesta on olemassa RASFF-ilmoitus ja/tai Komission asettama tehostettu valvonta. Konttien pidättäminen Hakuninmaalle on aiheuttanut lisätyötä ja yhteydenottoja maahantuojilta. Hakuninmaan pienentyneen piha-alueen vuoksi kontteja ei voida pidättää useita yhtä aikaa, vaikka tilanne sitä vaatisi. Tällöin on pyritty estämään riskikonttien saapuminen ennen kuin edellinen on poistunut. Riski perustuu Tullin antamaan ennakoilmoitukseen, jonka pohjalta voidaan tarkastaa, onko erälle voimassa RASFF-ilmoituksia tai tehostettua valvontaa, joka aiheuttaa pysäyttämisen. RASFF-ilmoitukset tarkastetaan viimeistään tarkastuksen yhteydessä.

Brasiliasta tuotaville eläinperäisille elintarvike-erille Komissio asetti vuonna 2017 100% fyysisten tarkastusten frekvenssin sekä 20% laboratoriotutkimusfrekvenssin. Hakuninmaan rajatarkastusasemalla otettiin näytteitä mikrobiologista tutkimusta varten 14 liha-erästä. Näistä pidettiin erillistä kirjaa näytteenottosuunnitelman ulkopuolella. Kaikki tulokset olivat sallittujen raja-arvojen puitteissa.

Tuontiluvan vaativat tuotteet

Tuontiluvissa määritetään ehdot, joilla tietty tuote tai eläin voidaan tuoda maahan silloin, kun ehtoja ei ole määritetty EU:n tai kansallisessa lainsäädännössä tai lainsäädäntö vaatii tuontiluvan myöntämistä. Tuontiluvan ehdot ovat varsin tiukat ja tarkat ja tuontilupa myönnetään esimerkiksi ainoastaan tiettyyn määränpäähän, jonne tuotteen päätymistä on seurattava. Sivutuotteiden osalta kunnaneläinlääkärit ovat suorittaneet valvontaa niissä paikoissa, joihin Evira on myöntänyt tuontilupia.

Eläimet

Rajatarkastuksen vaativia elävien eläinten eria hylätään vain vähän, koska tuojia pyydetään aina toimittamaan asiakirjat tarkastettaviksi ennen tuontia. Tällöin puutteet voidaan korjata ennen rajatarkastusta. Elävät eläimet voidaan jättää rajatarkastus- asemalle odottamaan muutamaksi päiväksi asiakirjojen puutteiden korjaamista. Rajatarkastusasemilla annettujen eläviin eläimiin liittyvien kirjallisten huomautusten sekä hylkäysten määrät ja niiden syyt käyvät ilmi taulukoista 5.2.1., 3.2.2. ja 5.2.3.

Eläimet, jotka eivät kuulu tai eivät ole saapuneet eläinlääkinnälliseen rajatarkastukseen

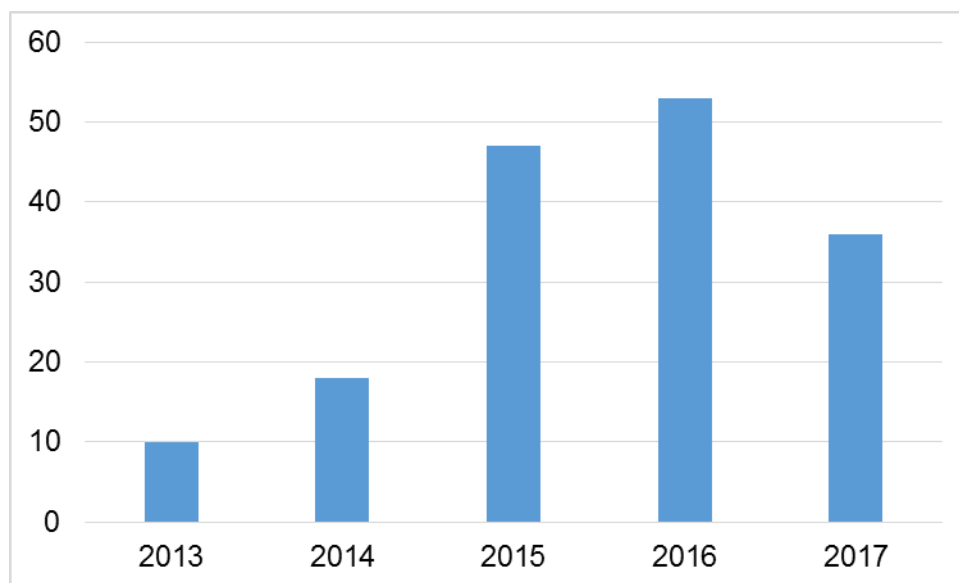
Matkustajat eivät välttämättä ota määräyksistä selvää ennen matkalle lähtöä, vaikka Eviraan tuleekin runsaasti kyselyitä eläinten matkustamisesta. Laittomassa koirien ja kissojen tuonnissa kyseessä on yleensä tahallinen yritys välttää rajatarkastus tai välinpitämättömyys ohjeiden etsimistä kohtaan. Suomeen tuodaan pentuja myyntiin uusiin koteihin rajatarkastuksen ohi, jolloin tuoja välttyy Tulli- ja rajatarkastusmaksuilta. Netissä toimii koirien kuljetusrinkejä, jotka kuljettavat eläimiä kolmansista maista ympäri Eurooppaa laittomasti. Näiden ryhmien toimintaan on vaikea puuttua. Suurin osa tapauksista ei tule Eviran tietoon. Usein Evira saa myös vaillinaisia tietoja, jolloin asiaan on vaikea tai mahdotonta puuttua. Epäilyissä Evira tekee Tullille ilmoituksen. Jos tieto (paikka, aika, tuoja) on riittävän tarkka, epäilty voidaan helpommin saada kiinni ja käännettävä Lemmikkejä myydään internet-palstoilla ja ostajalle kerrotaan kaiken olevan kunnossa. Myyjät ovat usein ulkomaalaisia, joten Suomen viranomaisen on mahdoton puuttua heidän toimintaansa.

Laittomasti maahantuoduille lemmikkieläimille laadittiin hallintopäätös. Hallintopäätöksen noudattamisen tehosteeksi Evira on säännönmukaisesti asettanut juoksevan uhkasakon. Mikäli päävelvoitteita ei ole noudatettu määräajassa, Evira on aloittanut prosessin uhkasakon tuomitsemiseksi sitten, kun hallintopäätös ja uhkasakon asettamispäätös on tullut lainvoimaiseksi. Toimenpiteiden suorittaminen varmistettiin Tullin antamalla poistumistodistuksella tai eläinlääkärin antamalla lopetustodistuksella. Toimenpiteiden varmistaminen ja täten toimenpiteiden vaikuttavuuden valvonta on kuitenkin jäänyt muiden asioiden alle resurssipulasta johtuen.

Päätöksiin palautuksista, lopetuksesta tai karanteenista voi ryhtyä siinä vaiheessa, kun eläin on tarkastettu virkaeläinlääkärin toimesta. Osa tapauksista jää kuulemisen tasolle. Vuonna 2017 hallintopäätöksiä tehtiin 36 (kuva 3.1.1). Osa laittomiin lemmikkeihin liittyvistä tapauksista ratkesi ilman hallintopäätöstä. Näihin kuuluu mm. yli 6 kk maassa olleet ja ennen hallintopäätöksen laatimista todistettavasti palautetut tai lopetetut eläimet sekä viranomaistoimintaa pakoilevat henkilöt. Neuvonta, opastus ja valitusten käsittely ennen ja jälkeen hallintopäätösten antamisen syö jaoston resursseja liikaa. Hallintopäätösten vaikuttavuus ja toteutumisen seuranta ei ole nykyisillä resursseilla tehokasta. Kaikkia hallintopäätöksen saajia opastetaan lailliseen tuontiin näin pyydettyä.

Vuonna 2017 yhdessä tapauksessa asianosainen valitti alkuperäisestä hallintopäätöksestä. Asia raukesi myöhemmin. Poliisi on pyytänyt raja-eläinlääkärin lausuntoa rikosilmoituksen yhteydessä kerran.

Kuva 3.1.1 Laittomiin lemmikkeihin liittyvät hallintopäätökset vuosina 2013–2017. Vuonna 2014 lemmikkivirka poistettiin rajatarkastuksen resursseista.

4. AUDITOINNIT, ARVIO- JA OHJAUSKÄYNNIT JA MUU SAATU PALAUTE

Komission tarkastusvirasto Directorate on Health and Food Audits and Analysis (Sante F) teki 28.8.–31.8.2017 Fact Finding mission Suomeen. Missio oli jatkokäynti vuoden 2016 missiolle ja tällä kertaa Sante F keskittyi elintarviketuliaistuonnin sekä tyhjänä palaavien eläinkuljetusajoneuvojen desinfiointin valvontaan itärajalla. Vierailuja tehtiin rajanylityspaikoilla Niiralassa, Imatralla, Nuijamaalla, Vainikkalassa sekä Vaalimaalla. Vaikka loppuarviossa todettiin, ettei tilanne ollut merkittävästi muuttunut edellisestä vuodesta (jolloin tilanne arvioitiin hyväksi), todettiin vuoden 2017 missiossa useita parannuskohtia. Suurin osa parannuskohdista kohdistui Tullin toimintaan mutta Eviran osalta todettiin, ettei Eviran ohjaus ollut riittävää. Muun muassa eläinkuljetusajoneuvojen desinfiointivalvonnan ohjeistuksen todettiin olevan riittämätöntä.

Eviran sisäisen tarkastukseen oli vuonna 2017 valikoitunut muun muassa Tullin Eviran puolesta keräämät rajatarkastusmaksut. Tieto maksun suuruudesta toimitetaan Tulliin käsin kirjoitettuna jokaisen erän CVED-lomakkeella (Common Veterinary Entry Document). Tulli maksaa keräämänsä maksut erittelemättömänä kokonaistilityksenä, jolloin prosessin läpinäkyvyys on minimaalista. Sisäisen tarkastuksen suoritti Deloitte, joka odotetusti totesi, ettei Eviralla ole mahdollisuutta varmentaa Tullin kokonaistilityksen oikeellisuutta. Suositeltiin, että Evirassa otettaisiin käyttöön sähköinen järjestelmä, jonka avulla maksuja voitaisiin täsmäyttää Tullin toimittamaan tilitykseen. Loppuvuodesta ryhdyttiin rakentamaan Eviran Elmo-järjestelmään rajatarkastusmaksujen keräämiseen tarkoitettua sovellusta. Tarkoitus on ruveta keräämään rajatarkastusmaksut itse vuoden 2018 aikana.

Etelä-Suomen Aluehallintovirasto suoritti marraskuussa työsuojelutarkastuksen Eviran Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin osastolle. Todettiin ettei rajatarkastushenkilökunnan osalta ole koskaan tehty työsuojeluriskinarviointia ja että rajatarkastushenkilökunnan työhön liittyy niin fyysisiä, kemiallisia kuin psyykkisiä vaaroja. Uhkaavia tilanteita on esiintynyt liittyen laittomasti tuotujen eläinten käsittelyyn. Työsuojeluriskinarviointi otettiin työn alle heti joulukuussa.

Asiakaspalaute on ollut pääosin myönteistä.

Tullin henkilökunta on esittänyt pyyntöjä, että rajaeläinlääkärit voisivat päivystää virka-ajan ulkopuolella ja että Vaalimaalle olisi mahdollista kutsua rajaeläinlääkäri tar-

kastamaan eläimiä. Näitä ajatuksia on pidetty mielessä kun Maakuntalakeehdotusta on kommentoitu. Päivystys olisi järkevää jatkossa toteuttaa maakuntien toimesta.

5. ENNALTAEHKÄISEVÄT JA KORJAAVAT TOIMENPITEET

5.1 Toimijoiden säädösten tuntemuksen varmistaminen

Rajatarkastus ylläpitää ohjeistusta tuonnista kolmansista maista Eviran internetsivuilta sekä yksilöllisellä sähköposti- ja puhelinopastuksella tuontien säädösten mukaisuuden varmistamiseksi. Internettekstejä ei kuitenkaan, pienempiä päivityksiä lukuun ottamatta, ole käyty läpi vuonna 2017 resurssipulasta johtuen eikä suunnitteilla oleva interaktiivinen lemmikkien tuontitietolomake ole valmistunut.

Uusista asetuksista tehdään tarvittaessa ohjeet jo ennen asetuksen voimaantuloa. Koska uusi valvonta-asetus on tekeillä komissiossa, on voimaantulevien asetusten määrä tällä hetkellä verrattain pieni. Uuden valvonta-asetuksen tuontitiedoista pidettiin jaostopäällikön johdolla kinkerit joulukuussa. Kuulijoita oli muun muassa MMM:stä ja Tullista.

Vuoden 2017 lopussa Suomessa sallittiin eräiden hyönteislajien käyttö elintarvikkeena. Eviran hyönteisohjeeseen laadittiin tuontiohjeistus niin eläviin hyönteisiin, hyönteisten muniin kuin hyönteisperäisiin elintarvikkeisiin liittyen.

Eläinlääketieteen opiskelijoille pidettiin Helsingin yliopistossa kaksi luentoa ja Tullille luennottiin Tullin rajoituspäivillä.

5.2 Toimijoille annetut seuraamukset ja niiden korjaavien toimenpiteiden varmistaminen

Lievissä puutteissa (esim. puutteellinen ulkopakkausten merkintä) toimijoille on annettu kirjallinen tai suullinen huomautus. Pakkausmerkintöihin ja aistinarviointiin liittyvistä puutteista huomautettiin kirjallisesti täyttämällä tarkastuspöytäkirja. Puutteellisten pakkausmerkintöjen kohdalla maahantuojalta pyydettiin kirjallisesti selvitystä siitä, miten merkitseminen aiottiin toteuttaa (esim. tarroitus). Pakkausmerkinnöissä olevista puutteista on tiedotettu myös paikallisviranomaisia määränpääpaikkakunnassa. Tuojat ovat ryhtyneet välittömästi korjaaviin toimenpiteisiin saatuaan huomautuksen kirjallisena tai suullisena, koska muutoin erän tuontia ei ole sallittu. Toimijoille annettujen kirjallisten huomautusten jälkeen on varmistettu seuraava erä tarkastamalla, että puute on korjattu. Vaihtelut vuosittain ovat olleet hyvin pieniä, ja puutteiden korjaamiseksi on riittänyt huomautus.

Eläinten maahantuonnissa esiintyvät puutteet on pyritty hoitamaan heti. Ennakoitua moittamismenettelyä on korostettu vuonna 2017 ja maahantuojille on teroitettu sitä, että eläin voidaan hylätä puutteiden vuoksi. Helsinki-Vantaan lentoasemalla eläin on pidätetty häkkiin odottamaan asiakirjatäydennystä, Vaalimaalla eläin on voitu helpommin käännättä takaisin. Mikäli ongelma ei ole ratkennut ajassa, jonka voi katsoa kohtuulliseksi eläimen häkissä pitämisen kannalta, on eläin hylätty ja palautettu lähimmään.

Taulukko 5.2.1. Toimijoille annetut seuraamukset 2017: EU:n alueelle jääneet elintarvikkeet. Kaikki huomautukset johtuivat puutteellisista pakkausmerkinnöistä.

Erien määrä	Kirjallinen huomautus		Hylkääminen	
	kpl	% eristä	kpl	% eristä

Helsingin satama	700	2	0.3	0	0
Lentoasema	41	1	2.4	0	0
Vaalimaa	34	0	0	0	0
Yhteensä	775	3	0.4	0	0

Taulukko 5.2.2. Toimijoille annetut seuraamukset 2017: EU:n alueelle jääneet sivutuotteet. Huomautusten syynä oli pakkausmerkinnät Helsingin satamassa ja puutteellinen hygienia lentoasemalla. Hylkääminen johtui Helsingin satamassa puutteellisesta hygieniasta ja lentoasemalla puuttuvasta/ei voimassa olevasta todistuksesta.

	Erien määrä	Kirjallinen huomautus		Hylkääminen	
		kpl	% eristä	kpl	% eristä
Helsingin satama	375	1	0.3	1	0.3
Lentoasema	257	1	0.4	1	0.4
Vaalimaa	15	0	0	0	0
Yhteensä	647	2	0.3	2	0.3

Taulukko 5.2.3. Toimijoille annetut seuraamukset 2017: tuontieläimet (luvut ovat tuotavien erien lukumääriä, yhdessä erässä voi olla useampia eläimiä).

	Erien määrä	Päätös			
		Maksun korotus ¹		Hylkääminen ²	
		kpl	% eristä	kpl	% eristä
Lentoasema	65	1	1.5	1	1.5
Vaalimaa	910	16	1.8	16	1.8
Yhteensä	975	17	1.7	17	1.7

¹Esimerkiksi lemmikin pysäyttäminen rajatarkastusasemalle asiakirjojen täydentämisen ajaksi.

²Palautus, lopetus tai karanteeni. Karanteeni lähinnä teoreettinen vaihtoehto koska hyväksytyä karanteenia ei ole Suomessa.

5.3. Valvontajärjestelmään liittyvät korjaavat toimenpiteet

Rajatarkastuksen sisäiset kokoukset Hakuninmaalla jatkuivat vuoden aikana noin joka toinen viikko. Kokouksissa on pyritty nostamaan esille ajankohtaisia asioita, myös rajatarkastuseriä koskevia asioita.

Uuden valvonta-asetuksen myötä jaostopäällikkö on osallistunut Heads of Food Safety Agencies ryhmän valvonta-asetuksen tuontiartiklojen delegeoituja ja implementoituja asetuksia käsittelevään työryhmän työskentelyyn. Kokouksia on ollut kerran kuukaudessa alkaen marraskuussa 2017. Komission rajatarkastustyöryhmään osallistuttiin kahdesti. Molemmista työryhmissä on osallistuttu aktiivisesti uuden rajatarkastuslain-säädännön valmistelutyöhön.

Komission ASF Fact Finding Missiosta saadun palautteen perusteella MMM, Evira, Tulli ja Rajavartiolaitos perustivat yhteisen työryhmän esille tulleiden asioiden korjaamiseksi ja ensimmäinen kokoontuminen pidettiin loppuvuodesta 2017.

Kansainvälisiin tiedusteluihin, rajatarkastusyhteistyöhön ja kannanottopyyntöihin vastattiin viivyttämättä.

6. TOIMINNAN RESURSSIT

Eläinlääkinnällisen rajatarkastuksen resurssit ovat erittäin laajaan tehtäväkenttään nähden alimitoitettut. Resurssit ovat pienentyneet olennaisesti viime vuosina ja pitkistä virkavapaista johtuen toiminta on ollut pitkälti ja on edelleen sijaisten varassa. Sijais-ten perehdyttäminen on kuluttanut jo ennestään pieniä resursseja. Viikissä tuonnin parissa toimiva ylitarkastaja toimi sijaisena rajaeläinlääkäreille. Lomien, perehdytysten tai sairauslomien aikana ei rajatarkastuksessa ole yhtään ylitarkastajaa. Resurssien jatkuvasta puutteellisuudesta johtuen esim. tuontilupien pohjatyön teko ja käsitte-lyajat ovat ajoittain pitkiä. Laittomien elävien eläinten hallintopäätösten käsittely vie suurimman osan ylitarkastajan työajasta. Edes täysi, kokenut miehitys ei mahdollis-taisi kaikkien prosessille kuuluvien töiden tekemistä. Eläinlääkärien kouluttamiseen laittomien eläinten asioiden hoitamisessa on riittämätöntä resurssipulasta johtuen.

Vaalimaan rajaeläinlääkäriin sairastuminen olisi suuri ongelma, koska paikallista si-jaista ei ole käytettävissä. Tarkastuksia ei myöskään Vaalimaalla kyetä tekemään il-taisin ja viikonloppuisin, koska valtuutettua ei ole käytettävissä. Myös Vaalimaan raja-eläinlääkäriin lomasijaisen järjestäminen on haasteellista eikä loma-aikoina pystytä pi-tämään rajatarkastusasemaa auki vaaditusti kolmena päivänä viikossa. Vaalimaan ra-jaeläinlääkäriin lomien aikaan rajaeläinlääkäri on ajanut Helsingistä tekemään tarkas-tukset kerran viikossa.

Lentoaseman uusi eläinlääkinnällinen rajatarkastusasema valmistui syksyllä mutta otettiin käyttöön vasta tammikuussa 2018. Uuden rajatarkastusaseman aikaansaa-miseksi Helsingin Vuosaaren satamaan tehtiin paljon töitä vuoden aikana. Eviran joh-to muutti kantansa siten, että Evira suostuu maksamaan tiloista kohtuullista vuokraa. Yhden tilan osalta suunnitelmat etenivät pitkälle, mutta hanke kariutui Senaattikiinteis-tön tultua mukaan hankkeeseen. Projekti jatkuu nyt Senaattivetoisena.

Hakuninmaan rajatarkastusaseman piha-alueen talvikunnossapito on ollut edelleen heikkoa. Kaupunki ei priorisoi Katsastustien auraamista ja tästä syystä rekat ovat usein ongelmissa lumikinosten vuoksi. Myös pihan auraaminen on ollut huonoa ja useista huomautuksista huolimatta, ei asiaa ole saatu kuntoon.

Rajaeläinlääkäripäiviä ei resurssipulasta johtuen järjestetty 2017 mutta henkilökunta osallistui ahkerasti BTSF-kursseille: ABP and genetics course (1 rajaeläinlääkäri), Food of animal origin and composite products (jaostopäällikkö ja 1 valtuutettu raja-eläinlääkäri), TRACES (1 tarkastaja) ja Movement of Dogs and Cats (2 rajaeläinlää-käriä).

Valvottavien varastojen ja rajatarkastusasemien arvio- ja ohjauskäyntejä ei pystytty tekemään resurssipulasta johtuen.

7. MUUTOKSET SEURAAVIEN VUOSIEN TOIMINTAAN

- Evira muuttuu osaksi Ruokavirastoa vuoden 2019 alusta. Muutos tuskin vai-kuttaa oleellisesti eläinlääkinnälliseen rajatarkastukseen.
- Hakuninmaalla sijaitsevan rajatarkastusaseman käyttö muuttunee mahdot-tomaksi vuonna 2019. Helsingin sataman eläinlääkinnällisen rajatarkastus-aseman toiminnan jatkuvuuden varmistaminen on tärkeä tavoite.

- Lentokentän uusi eläinlääkinnällinen rajatarkastusasema otetaan käyttöön 2018.
- Loppuvuodesta 2017 Kiinan ja Suomen välille avattiin uusi junayhteys. Yhteyden avaamisen jälkeen toimijoilta alkoi tulla yhteydenottoja rajatarkastusaseman tarpeellisuudesta. Koska Evira ei ole saanut tietoa tarpeesta ennen yhteyden avaamista, toimintaa ei ole voitu suunnitella yhdessä toimijoiden kanssa. Eläinperäisten tuotteiden tuonti on siis tässä vaiheessa mahdotonta junalla. Tilannetta selvitetään vuonna 2018.
- Sallaan on toivottu rajatarkastusasemaa. Itä-Lapin neuvottelukunta haki hanketta varten EU-rahoitusta 2017 mutta haettua rahaa ei myönnetty. Aihe noussee ajankohtaiseksi taas lähivuosina.
- Rajatarkastusmaksujen keräys on tarkoitus siirtää Tullilta Eviralle vuoden 2018 aikana.
- Tullin kanssa pyritään siirtymään täysin sähköiseen asiointiin lähivuosina.
- Uusi valvonta-asetus astuu voimaan 2019, jolloin suurin osa eläinlääkinnällistä rajatarkastusta koskevasta lainsäädännöstä muuttuu.
- Elävien eläinten karanteenimahdollisuuksien selvittelyä tulee jatkaa.